

ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ

1. Γενικοί στόχοι

- (α) Η συστηματική καταγραφή και μελέτη της μουσικοποιητικής παράδοσης της Κύπρου
- (β) Η online έκδοση με ήχο (audio) και εικόνα και κείμενο.
- (γ) Η δημιουργία δικτύου ανοικτών-προσπελάσιμων (free access) πηγών πολιτισμικής πληροφόρησης και εκπαίδευσης για την κυπριακή μουσικοποιητική παράδοση,
- (δ) Η παραγωγή μουσικών εκδηλώσεων και ραδιοφωνικών εκπομπών με σκοπό την διάδοση της μουσικοποιητικής παράδοσης της Κύπρου σε μια πιο άμεση μορφή και
- (ε) Η παραχώρηση υλικού προς αρχειοθέτηση σε Μουσικά Αρχεία του εξωτερικού με σκοπό την συμπερίληψη της Κύπρου στους καταλόγους έρευνας και για να έχουν πρόσβαση ξένοι ερευνητές. Ήδη αρχειοθετήθηκε υλικό του ΚΥ.Μ.ΔΙ. στο Ethnomusicology Archive UCLA.

2. Ειδικό επιστημονικό και τεχνολογικό στόχοι

- (α) Η Online έκδοση. Με τη διάδοση που έχουν σήμερα το διαδίκτυο (Internet), η Online έκδοση φέρνει τα αποτελέσματα της έρευνάς μας πιο κοντά στους αποδήμους, μελετητές και σε άλλους, κυρίως τους νέους, που χρησιμοποιούν τους Η.Υ.
- (β) Η δημιουργία δικτύου ανοικτών-προσπελάσιμων (Free access) πηγών πολιτισμικής πληροφόρησης και εκπαίδευσης για την κυπριακή μουσικοποιητική παράδοση.
- (γ) Η δημιουργία ενός μουσικού δικτύου στο οποίο να είναι δυνατή η δημοσίευση (upload) μουσικής που να καλύπτει όλες τις κοινότητες, θρησκευτικές και κοινωνικές ομάδες που ζουν σήμερα στην Κύπρο. Είναι ιδιαίτερη η σημασία της επίτευξης του στόχου αυτού αν λάβουμε υπόψη τη σημερινή κατάσταση της Κύπρου με το βόρειο μέρος κατεχόμενο, με την κάθοδο μεγάλου αριθμού ξένων εργατών από ασιατικές χώρες, αλλά και από χώρες της τ. ανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων.

(δ) Η δημιουργία των προϋποθέσεων για την εγκαθίδρυση ενός περιφερειακού μουσικού δικτύου σε συνεργασία με ερευνητικά κέντρα της περιοχής της μεσογείου.

(ε) Η διατύπωση νέων μεθοδολογιών στην αρχειοθέτηση μουσικής και τη διάθεσή της με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και των νέων υλικών αποθήκευσης.

Η ΒΑΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Μουσικές καταγραφές (σε πεντάγραμμο) της κυπριακής παραδοσιακής μουσικής που προσφέρουν μια εξαιρετική πηγή γνώσης και μελέτης όπως ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ, Χρήστος (1903) "Το τραγούδι του Γάμου". *Φόρμιγξ* αρ . 7, (1910) *Άσματα και Χοροί κυπριακοί. 21 Τεμάχια δι' Άσμα και Κλειδοκύμβαλον*, Λεμεσός και ΑΒΕΡΩΦ, Γεώργιος (1955) "Κυπριακοί Χοροί." *ΚΣ* τομ. ΙΘ: 147-184, (1963) "Μερικοί Κυπριακοί Χοροί ", *Φιλολογική Κύπρος*, ΤΟΜ.(1963): 226-228.(1978) *Κυπριακοί Λαϊκοί Χοροί*, Λευκωσία: Δημοσιεύματα της Ε.Κ.Σ. αρ. 5. και ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ (εκδ.) 1962 *Λαογραφική αποστολή εις Κύπρον* (21/10 - 20/11 1960), και ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ, Αλέκος (1993) "Cypriot Dances". *Cyprus To Day* Oct.-Dec. 1993 No. 4: 2-10 και ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, Κώστας Δ. (1964) "Folk Music". *Cyprus To Day* VOL.II (No 2): 30-32, (1965) "Some Notes on the Folk Music of Cyprus". *ΚΣ* τομ. ΚΟ': 213-228, (1967) "The song of Arodhaphnousa". *Cyprus To Day* VOL. V (No 2): 29-32, (1968) "A Short Collection of Cyprus Folksong". *ΚΣ* τομ. ΠΒ': 265-300, (1969α) "Quasi Liturgical Hymns". *ΚΣ* τομ. ΛΓ ': 53-126, (1972α) Τέσσαρες κυπριακά Φωναί. *Επετηρίς Κ.Ε.Ε.* τομ. V: 24Ι-255, (1972β) Θύραθεν Εκκλησιαστικοί Ύμνοι. *ΚΣ* τομ ΛΣΤ ': 197-221, (1973) "Singing Games". *ΚΣ* τομ ΛΖ': 31-60 και ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ, Θεόδουλος (1951) *Κυπριακή Λαϊκή Μούσα*. Λευκωσία και ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, Γιάγκος (1946) "Κυπριακοί Χοροί". *ΚΣ* τομ. Ι': 198-207 και ΤΟΜΠΟΛΗΣ, Σώζος (1966) *Κυπριακοί Ρυθμοί και Μελωδίες*. Λευκωσία, (1980) *Δημοτικά Τραγούδια και Χοροί της Κύπρου*. Λευκωσία και ΖΑΡΜΑΣ, Pieris (1975) *Studien zur Volksmusik Zyperns*, Baden-Baden: Verlag Valentin Koerner κ.α.

Πολύ περισσότερες είναι βέβαια οι καταγραφές ποιητικών μόνον κειμένων των παραδοσιακών τραγουδιών της Κύπρου, που ως τέτοιες δεν περιλαμβάνουν μια συνολική αντιμετώπιση του μουσικού γεγονότος και αποφεύγονται από τον εθνομουσικολόγο. Ως εκ τούτου δε θα μας απασχολήσουν καθόλου. Έχουν εξάλλου απασχολήσει γενεές φιλόλογων και ιστορικών.

Παρατηρήθηκε όμως ότι οι περισσότερες από τις πιο πάνω μουσικές καταγραφές, που ερευνητικά και επιστημονικά μας απασχολούν, δύσκολα μπορεί να ταυτιστούν με ακουστικά παραδείγματα, δηλ. με την αντίστοιχη πρωτότυπη ταινία που ηχογραφήθηκαν αρχικά (με μερικές αξιόλογες βέβαια, αλλά σημαντικές εξαιρέσεις). Πολλές από τις καταγραφές δεν πρόκειται ποτέ να μπορέσουν να ταυτιστούν με την ηχογράφηση, την οποία υποτίθεται ότι μεταγράφουν στο πεντάγραμμο, διότι απλούστατα πολλές φορές δεν υπήρξε ηχογράφηση, ή επιτόπια έρευνα με την έννοια της επιτόπου μουσικής καταγραφής του μουσικού δρώμενου. Αποτέλεσμα της πρακτικής αυτής είναι βέβαια η έλλειψη οπτικό-ακουστικού αρχείου (με τη συμβατική του μορφή) και ακόμα περισσότερο με την ηλεκτρονική του μορφή και την online του διάθεση. Πολλές καταγραφές αποτελούσαν μέρος επισκέψεων σε χωριά στην Κύπρο, χωρίς μεθοδολογική προσέγγιση τέτοια που να αποδίδει αποτελέσματα συγχρονικής και συνολικής επιτόπιας έρευνας. Πολύ περισσότερο δεν αποτελούν αποτέλεσμα επιτόπιας καταγραφής οι συλλογές που καταγράφουν την ίδια τη γνώση του συγγραφέα της συλλογής. Έτσι, σπάνια μπορεί κανείς να ανατρέξει σε ακουστικές πηγές όταν μελετά τις σημαντικότερες συλλογές κυπριακών δημοτικών τραγουδιών, μουσικής και χορών.

Είναι από την άλλη γνωστό ότι μερικοί από τους πιο σημαντικούς μελετητές όπως ο Θ. Καλλίνικος κατέγραφαν τα τραγούδια με το αυτί, ενώ οι Τομπόλης και Αβέρωφ κατέγραφαν τις εκτελέσεις των χορών όπως οι ίδιοι τις εκτελούσαν στο βιολί. Η απουσία ηχογραφημένων παραδειγμάτων δεν παρατηρείται όμως στις καταγραφές του Κ.Δ.Ιωαννίδη (όχι όμως αρχειοθετημένων ηχογραφημένων παραδειγμάτων) και στις καταγραφές κυπριακών τραγουδιών της ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ. Από την άλλη οι ηχογραφήσεις του Π.Λ.Ι. που κυκλοφόρησαν σε δίσκο (L.P. και πρόσφατα σε CD) δεν συνοδεύονται από μεταγραφές στο πεντάγραμμο, ενώ μεταγραφές που έγιναν πράγματι με βάση ηχογραφημένες ταινίες (λ.χ. οι ταινίες του Κ.Ε.Ε., στις οποίες εργάστηκε ο Κ.Δ.Ιωαννίδης) και πάλιν δεν μπορούν να ταυτιστούν διότι οι ταινίες βρίσκονται αποθηκευμένες σε αποθήκες και κασόνια και όχι αρχειοθετημένες σε κατάλληλα οργανωμένο Μουσικό Αρχείο.

Η μελέτη των τραγουδιών στην Κύπρο ήταν κυρίως ιστορικό-φιλολογική και πολύ λίγες περιπτώσεις αναφέρονται σε μουσικολογική και ανθρωπολογική ή κοινωνιολογική ανάλυση, ή κάνουν χρήση των Η.Υ. κατά την επεξεργασία. Όπως πιστεύουμε, πολλές από τις συλλογές δεν έγιναν με μεθοδολογία που να επιτρέπει τέτοιου είδους αναλύσεις, που να είναι και προσιπές και προσπελάσιμες από τους ενδιαφερόμενους ή και από μελλοντικούς ερευνητές.

Επιπλέον δεν έχουν μελετηθεί συστηματικά τα αποτελέσματά τους, ούτε έχουν παρουσιαστεί ποτέ με σύγχρονες μορφές παρουσίασης, όπως ο οπτικός δίσκος και η ανοικτή προσπελάσιμη online παρουσίαση.

Η απάλειψη των πιο πάνω αρνητικών στοιχείων και η χρήση των σύγχρονων μέσων και μεθοδολογιών στην έρευνα για το παραδοσιακό τραγούδι και μουσική θα αποτελούσε ένα θετικό βήμα στην έρευνα. Οι νέες μορφές παρουσίασης των τραγουδιών και της μουσικής μπορούν σίγουρα να φέρουν την καινοτομία στον χώρο.

Προτείνουμε λοιπόν συγχρονική και συνολική καταγραφή της μουσικής παράδοσης, λειτουργική εξέταση δημοτικών τραγουδιών μέσα στο φυσικό τους περιβάλλον και χρήση των νέων τεχνολογιών στην επεξεργασία και διάθεση των αποτελεσμάτων.